

Nyhetsbrev från ITPS kontor i Washington D.C., oktober 2007

I söndags hade jag ett samtal med med borgmästaren i Washington D.C., Adrian Fenty. Vi pratade om vikten av motion och förebyggande hälsovård och problemet med den tilltagande övervikten hos den amerikanska befolkningen. I ärlighetens namn skall sägas att samtalet delvis fördes i staccato-liknande form och blev ganska korthugget, trots en för ämnet passande inramning – det årliga stora maratonloppet Marine Corps Marathon – men vi var båda deltagare och inte åskådare i det, och hade hunnit bli rejält andfådda redan i de inledande uppförsbackarna.

Det var i en sådan backe kring 'mile six' som jag sprang jämsides med Fenty en stund och på amerikanskt vis flåspratade under löpningen. Genom att föregå med gott exempel försöker han inspirera andra att börja röra på sig, och det behövs sannerligen i detta land, där varje besökare med sina egna ögon genast ser att här har USA ett problem. Runt tre fjärdedelar av den amerikanska befolkningen är överviktig, och ca en tredjedel kraftigt överviktig. Andelen överviktiga följer socioekonomiska mönster där de fattiga är mest utsatta, men för alla samhällsgrupper så fortsätter fetman breda ut sig, också bland barn. Detta är ett reellt problem för tillväxten och konkurrenskraften, och problemet kommer sannolikt att accelerera de närmaste åren.

Vissa beräkningar på kostnaderna för övervikten har gjorts. Redan 2001 angavs de sammanlagda kostnaderna för det amerikanska samhället till 117 miljarder dollar, vilket bör ha ökat betydligt sedan dess. Ett av instituten under National Institutes of Health, NIDDK, redovisar dessa och andra intressanta siffror, se <http://win.niddk.nih.gov/statistics/index.htm#econ>. AAAS, som bl a ger ut publikationen Science, har beskrivit fenomenet fetma på ett vetenskapligt men ändå lättbegripligt och prisbelönt sätt i en bok från förra året "Obesity - the Science Inside", se <http://www.healthlit.org/scienceInside/documents/Obesitybook.pdf>. Om fokus först låg på mängden mat och kalorier, så har sedan några år andra analyser av orsak och verkan genomförts. Exempelvis visar den några år gamla men ändå aktuella "Measuring the Health Effects of Sprawl" (<http://www.smartgrowthamerica.org/report/HealthSprawl8.03.pdf>) på hur den amerikanska fysiska stadsplaneringen (eller brist på sådan) i nya samhällen, med utspridda villaområden där bilen är en förutsättning för boendet, också påtagbart bidrar till en fetare befolkning och därmed negativ inverkan på utveckling och tillväxt.

Nu är USA ett ytterligheternas land, och när man ser uppslutningen, engagemanget och entusiasmen kring en löparmanifestation som under den gångna helgen är det lätt att glömma att nationen håller på att tjockna till. Och när man springer bakom en snabbfotad ung man i tjugooårsåldern som fått ena underbenet bortsprängt och redan är krigsveteran, men har en benprotes med påsnörd löparsko, och som bär en t-shirt med ryggtexen "Pain

is only weakness leaving the body" så kändes det ynkligt både för borgmästaren och mig att ömka sig om trötta ben trots tuffa motlut.

Många amerikaner väljer den här tiden på året att röra på sig under aningen lugnare former genom skogspromenader för att följa höstlövens färgexplosioner i de mäktiga lövskogarna här på östkusten. Angreppssättet är mycket seriöst, det rapporteras i olika media hur utvecklingen går så att man kan pricka in "peak level" då färgerna är som starkast. Som svensk måste jag säga att det verkligen är imponerande och vackert, enligt obekräftade (och högst osäkra) källor är det den mineralrika jordmånen som ger upphov till de djupt röda och orangea färgerna som kan beundras här i DC. För den som vill följa utvecklingen kan uppdaterade kartor som ger info om både lövverksfärger och lövfällning beskådas på sajter som t ex www.foliagenetwork.com/reports/southeast_us/.

Nu över till övriga rapporttips.

Hittills har oftast på global skala omvälvande innovationer kommit från rika industrialiserade länder, men nu börjar "high-end innovations" i allt högre utsträckning komma från utvecklingsländer. Enligt en rapport från Sloan Foundation kan det delvis förklaras som en från början ej avsedd effekt av ökad offshoring. Se 2007 Sloan Industry Studies Working Paper, "Innovation Shift' to the Emerging Economies: Cases from IT and Heavy Industries" på http://www.urban.org/UploadedPDF/1001109_innovation_shift.pdf.

Innovationsmönster ändras också tack vare nya nätverkande organisationsmodeller, vilket skapar 'nätverksinnovation'. Gamla ledarskapsmodeller blir då obsoleta och måste ersättas av en samarbetskultur. I tidningen Innovations kan artikeln "Leadership and Innovation in a Networked World" läsas på <http://www.mitpressjournals.org/doi/pdfplus/10.1162/itgg.2007.2.3.3>

Även inrikes i USA ändras invanda mönster. När det gäller överföring och kommersialisering av teknikutveckling och forskning vid universitet och högskolor, så har traditionellt skolor som Stanford och MIT legat i topp, men många mindre kända institutioner i mindre orter har visat sig vara oerhört betydelsefulla för regioner och lokal industri. En rapport från Innovation Associates föreslår att det beror på att dessa är integrerade i det omgivande regionala innovationssystemet, och därmed tydligare ser sin forskning och kommersialiseringen av den som kritisk för sin egen framgång och regionens välfärd. En sammanfattning av "Technology Transfer and Commercialization Partnerships" kan läsas på <http://www.innovationassoc.com/docs/TTCP.ExSumm.pdf>

En färsk studie från National Center for Education Statistics jämför det amerikanska utbildningsväsendet med andra G-8-länder. Resultaten är blandade för landet, och betecknande är att USA kommer väl ut i 'elementary level' motsvarande låg- och mellanstadiet, för att sedan sacka efter betydligt särskilt vad gäller matematik och vetenskapliga ämnen. Vidare framkommer att de amerikanska lärarna har lägre löner än sina kollegor i de andra länderna. Läs rapporten på <http://nces.ed.gov/pubs2007/2007006.pdf>

Många väl uppbyggda förslag på hur grundskolan och undervisningen ska förbättras och anpassas till nya förutsättningar utkommer dock i strid ström från olika organisationer och institut. Business-Higher Education Forum har utarbetat förslag på hur en talangfull och kompetent lärarkår ska byggas upp inom vetenskapliga och matematiska ämnen för att bibehålla nationens konkurrenskraft, se "An American Imperative: Transforming the Recruitment, Retention, and Renewal of Our Nation's Mathematics and Science Teaching Workforce" på <http://www.bhef.com/solutions/anamericanimperative.asp>

Samtidigt har National Science Foundation nyss givit ut en handlingsplan för att höja nivån i utbildningsväsendet i syfte att få ut mer kunniga och kompetenta elever än idag, och även här ligger tonvikten på att höja kunnandet och kvaliteten på lärarna, se "A National Action Plan for Addressing the Critical Needs of the U.S. Science, Technology, Engineering, and Mathematics Education System" på http://www.nsf.gov/nsb/edu_com/draft_stem_report.pdf

Det verkar som om alla vill ha mer av vetenskapliga och tekniska ämnen i skolan, så länge det undervisas till andras barn. Den något märkliga slutsatsen kan dras av en enkät bland föräldrar och studenter i Kansas och Missouri. Endast 25 procent av föräldrarna ville att deras ätteläggar skulle studera mer matematik och teknik, trots att 86 procent av föräldrarna trodde att deras barn skulle få stora karriärfördelar av att studera just dessa ämnen på högre nivå. Rapportskrivarna rekommenderar att en pedagogisk ansträngning görs gentemot föräldrar och elever för att visa på hur enskilda liv kan påverkas till det bättre genom utbildning i och förståelse för dessa ämnen. Rapporten "Important, but Not for Me: Parents and Students in Kansas and Missouri Talk About Math, Science, and Technology Education" kan hämtas på http://www.publicagenda.org/importantbutnotforme/pdfs/important_but_not_for_me.pdf

Tillgång till och användning av bredband blir allt viktigare för tillväxt och samhällsutveckling. Tillsammans med min kollega Karin Hovlin i LA har jag skrivit en kort rapport i serien 'Tillväxtpolitisk utblick' om den aktuella situationen i USA, där vi bland annat beskriver några delstatliga och industriella initiativ för bredband. Rapporten kan, liksom alla övriga ITPS-rapporter, laddas ner från ITPS sajt, se http://www.itps.se/Archive/Documents/Swedish/Publikationer/Tillväxtpolitisk%20utblick/Tpu_okt07.pdf

Några andra intressanta färskrapporter:

~ Oregon är en av många delstater som tagit fram ambitiösa program och strategier för innovation och tillväxt väl värda att studera för svenska beslutsfattare och näringslivsutvecklare, se "2007 Oregon Innovation Plan" på

<http://www.oregoninc.org/07plan/summary.htm>

~ om tänkbara konsekvenser ifall både elektricitet och fordonsbränslen till 25 procent ska komma från förnyelsebara källor år 2025 handlar "Energy and Economic Impacts of Implementing Both a 25-percent Renewable Portfolio Standard and a 25-percent Renewable Fuel Standard by 2025", se

[http://www.eia.doe.gov/oiaf/servicerpt/eeim/pdf/sroiaf\(2007\)05.pdf](http://www.eia.doe.gov/oiaf/servicerpt/eeim/pdf/sroiaf(2007)05.pdf)

~ om vilka de viktigaste faktorerna är för framgångsrika kluster, se rapport från Wall Street Journal på <http://online.wsj.com/public/article/SB118841858437012520.html>

God läsning!

Magnus Härviden
Institutet för Tillväxtpolitiska Studier (ITPS)